

EVOKACE

Peter Bebergal

SEZONA ČARODĚJNIC
aneb Jak okultismus spasil rokenrol

V O L V O X G L O B A T O R

Peter Bebergal

SEZONA

ČARODĚJNIC

**aneb Jak okultismus
spasil rokenrol**

Peter Bebergal

**SEZONA
ČARODĚJNIC**

aneb Jak okultismus spasil rokenrol

Peter Bebergal

Season of the Witch: How the Occult Saved Rock and Roll

Přeložil Jindřich Veselý

Copyright © Tarcher, 2012

Translation © Jindřich Veselý, 2014

ISBN 978-80-7511-078-7

ISBN 978-80-7511-079-4 (epub)

ISBN 978-80-7511-080-0 (pdf)

*Pro mého otce, kapitána a přítele
Byrona Leona Bebergala
(1928–2014)*

Poděkování

Především bych chtěl poděkovat svému redaktorovi Mitchi Horowitzovi, jenž mě pobízel ke psaní. Neměl jsem o mnoho víc než pouhou myšlenku a on mi ji pomohl proměnit v knihu. Je to ten největší člověk, kterého znám. Samozřejmě by se mi tuto ideu nepodařilo důkladně promyslet, kdyby nebylo mého agenta Matthewa Elblonka, který mi neustále pomáhal, laskavě mě kritizoval a ustavičně se mě zastával. Děkuji i skvělému Ariku Rope- rovi za obálku, o jaké jsem vždycky snil. Celé roky jsem býval jeho fanouškem a nyní jsem hrdý na to, že jej mohu nazývat svým přítelem.

Děkuji všem, kdo mi věnovali čas, hovořili se mnou, poskytovali mi podněty a podporovali mě. Zejména to byli: Rodney Orpheus, Robert Fripp, Arthur Brown, Greg Lake, Genesis Breyer P'Orridge, Nik Turner, Zeena Schrecková, Emil Amos, Aubrey Powell, Roger Dean, Bernie Worrell, Bill Laswell, Mark Pilkington, Simon Reynolds, Richard Metzger, David Metcalfe, Pam Grossmanová, Mark Fraunfelder a Chris Bohn.

Zvláštní poděkování náleží Ethanu Gilsdorfovi, jehož společnost a autorská podpora mě provázely celou dobu. Hluboce jsem vděčný Scottu Korbovi za jeho pečlivou redakční práci, duchovní vedení a neochvějně přátelství. Svému věrnému příteli Joemu Gallovi děkuji, že byl přítomen, když to všechno začínalo, a Ezru Glennovi za jeho laskavou společnost.

Nemohu jmenovat všechny přátele a příbuzné, někteří však měli na psaní této knihy obzvláštní vliv. Patří mezi ně Sunday Night D&D Group (J. P. Gluting, Michael Marano, Janaka Stucky a další), Seth Riskin, Amy Rossová, Jim Lopez, Tony Tauber a Tim Halle.

Děkuji svým sestřám Karen Bebergalové a Lise Meadové a ze své fantastické širší rodiny i Judy Ashworthové a celému rodu Neillových. Děkuji rovněž zesnulým Byronovi a Ruth a Eriku Bebergalovým.

Chtěl bych projevit díky svému synovi a kamarádovi Samovi, světlu mého života, který mi několikrát výborně poradil, rozesmával mě a připomínal mi, že bych si měl udělat čas na hraní.

Jak mám ale dostatečně poděkovat své manželce Amy? Je moje hvězda, můj domov a mé srdce a její humor, vhled a láska mě držely při životě. Básníci hovoří o devíti múzách – já však své květiny kladu jen k jejím nohám.

„Můj vlas je posvátný. Pěstím ho pro boha.“¹
Euripidés, *Bakchantky*

---

1 Euripidés, *Bakchantky*, in: *Euripidés a jiné tragédie*, přel. J. Klier a H. Kurzová, Praha 1988, str. 371. – Pozn. překl.

ÚVOD

Dnes jsme zasvěcenci všichni

Roku 1978 se můj starší bratr dal k leectvu, díky čemuž jsem získal přístup k tajemstvím jeho pokoje. Předměstí na jižní Floridě, kde jsme bydleli, bylo zaplněné řadami přízemních domků s pěstěnými trávníky. Bylo mi jedenáct let a naplňovaly mě neklidné a nevysvětlitelné pocity. Puberta byla na obzoru. Až na to málo, co jsem mohl načerpat z bratrových erotických časopisů, pro mě byl sex stále jen abstraktním pojmem. Lákala mě však jiná tajná záležitost. Něco málo už jsem zaslechl z bratrova pokoje, a bylo to něco úplně jiného než má skrovná sbírečka nahrávek Bay City Rollers a Bee Gees. S obaly na klíně jsem postupně poslouchal všechny jeho nahrávky a snažil se naučit gramatiku té nové hudební řeči. Na to, co jsem objevil, jsem ale nebyl úplně připravený. Bratrova hudba mě zároveň rozpalovala i mrazila. V břiše se mi rozhořel plamínek a páteří mi stoupaly vibrace. Byl to svůdný a neproniknutelný katalog tajuplných okultních symbolů, magického a mystického hledání, podivných rituálů zahrnujících i sex, vesmírné koráby a kouzla. Do jeho pokoje jsem si přišel poslechnout pořádný rokenrol. Odešel jsem z něj však očarovaný a uhra nutý tím, co jsem spatřil.

Sbírka nahrávek byla lexikonem bohů: Beatles, Led Zeppelin, David Bowie, Arthur Brown, King Crimson, Hawkwind, Yes, Black Sabbath a Pink Floyd. Do tajů sedmdesátých let jsem se už ponořil díky reprintům knih J. R. R. Tolkiena, *Dračímu doupěti*, časopisu *Heavy Metal*, hororovým komiksům a animovaným filmům Ral pha Bakshiho. Teď jsem dlouhé hodiny vysedával a soustředěně poslouchal, studoval texty, obrázky na obalech, a dokonce i poselství skrytá na vnitřním kruhu vinylových desek. Sháněl jsem se po informacích o údajné smrti Paula McCartneyho a cítil, jako by na mě z obalu alba *Abbey Road* chladně zírali duchové: bosý člen Beatles jako by na něm prostřednictvím jakési příšerné nekromancie bezděky ohlašoval svůj skon. Vinyl *Led Zeppelin III* jsem

prohlížel pod lampou ve snaze najít vyrytý legendární okultní vzkaz: „Dělej, co ty chceš.“ S nervní fascinací jsem zíral na rozličné postavy, které obýval David Bowie, a snažil se porozumět tajemství textů o mimozemšťanech, Aleisteru Crowleyem a vznešených božstvech, těch „strážcích ostrova bez lásky“. Black Sabbath pro mě byli čarodějové, kteří své temné umění vykonávali pomocí těžkých, zlověstných riffů. Arthur Brown tvrdil, že je „bohem pekelného ohně“.

Hudba se stala mou součástí, na kterou jsem soustředil veškerou svou pozornost. Domníval jsem se, že jen já jsem odhalil studnici tajuplné pravdy, jako bylo brožované vydání *Necronomiconu*, jež mi trůnilo na polici. V drážkách desek číhalo cosi transcendentního a hrůzného, stejně jako ve fantastických životech postav, které je obývaly. Umělecká díla Rogera Deana na albech skupiny Yes ztvárňovala krajiny, kdysi zabydlené dávnými národy, jejichž moudrost se ztratila a potopila jako Atlantida. Na opačné straně spektra byla neproniknutelná a děsivá závěrečná píseň *Bílá desky* od Beatles ‚Revolution #9‘, mluvená koláž skrytých okultních poselství, plná zpětných vazeb a takřka hmatatelného násilí. Tyto často vzájemně si odporující charaktery nahrávek však měly společné jedno nebezpečí: odkazovaly ke skutečnosti za hranicemi běžného vnímání, k metafyzickému vesmíru obydlému demony a anděly, mimozemšťany a dávnými čaroději, kam bylo možné vstoupit pomocí potenciálně nebezpečných metod, jako byla magie, drogy a možná i sex. Cítil jsem však, že proniknout příliš hluboko do těchto písní a alb může být i nebezpečné. Film *Helter Skelter*, který často pouštěli v nočním vysílání na kanálech UHF, mě naučil, že fixace na kapelu, její dílo a životy jejích členů, se může zvrhnout ve fanatismus. Jako když Charles Manson uvěřil tomu, že mu Beatles prostřednictvím své hudby posílají tajné vzkazy, vražedné volání do zbraně. Mé dospívající já se nicméně nemohlo zbavit dojmu, že v písních Beatles *bylo něco*, co umožňovalo takovou interpre-

taci. Samozřejmě, bylo bláhové si to myslet a každý věděl, že to není Pravda, ale možná, opravdu jen možná... Byl Paul skutečně mrtvý.

Bez ohledu na mé mladické představy mi bratrovy desky skutečně umožňovaly pohled do někdy výslovného, někdy skrytého okultního jazyka rocku. Sloužily jako okno do všudypřítomného vlivu magie a mysticismu na nejvýznamnější a nejlivnější uměleckou formu dvacátého století. Uvnitř jedné sbírky, představující mikrokosmos historie rocku a jeho stylů, byl skryt ještě další příběh, pojednávající o tom, jak rock – v písních, podiovém ztvárnění, textech a pyrotechnických efektech – utvářely magické a mystické symboly, myšlenky a praktiky.

Stejně jako mnohé jiné dospívající v té době i mě zajímalo, zda magie skutečně existuje také jinde než jen v seznamech zaklínačů hráčské příručky k *Dračímu doupěti*. Nakoupil jsem tedy knihy o bílé magii a začal zapalovat svíčky, přičemž jsem se ujišťoval, že mám otevřené okno, abych na sebe neupozornil matku, která byla vždy na stráži před nebezpečím požáru. Společně s přáteli jsme se v přítmí prsty vznášeli s plastovou planžetou nad spiritistickou tabulkou. Nezdálo se ale, že by se něco dělo. Nemohl jsem se však zbavit pocitů jemné atmosféry, jež vycházela z těchto nahrávek. Byla v tom magie, ale byla mnohem mocnější, než jsem si dovedl představit. Branami obalů, z vinylových desek bezpečně v nich spočívajících, se na svět dostalo kouzlo, jež očarovalo celou populární kulturu.

Tehdy jsem si toho nebyl vědom, ale stal jsem se účastníkem nesmírně významného kulturního fenoménu. Beatles už učinili konvertity z celé generace posluchačů, jejichž představy o spiritualitě utvářelo LSD, tarotové karty a výtisky *Bhagavadgíty*, zdarma rozdávané mladými vyznavači hnutí Hare Kršna. Když jsem v bratrově pokoji poslouchal *Houses of the Holy*, Led Zeppelin už ovlivnili rockovou imaginaci týkající se moci magie. Jen před několika málo lety udělaly progresivní rockové kapely módu ze snů

o vnitřním a vnějším vesmíru a nabízely mimosvětskou naději na sklonku snění o věku Vodnáře.

Rock byl okouzlující v původním smyslu slova, protože očaroval. Kouzlení souvisí s „inkantací“, jak se někdy říkáva okultnímu jazyku, slovnímu zaklínání či zaříkávání, jež se nakonec stává „grimoárem“, magickou knihou.² Rock sytil podobný instinkt jako kouzelnické představení, kde se publikum nechává záměrně okouzlit a svěst iluzí. Díky ochotě lidí nechat se okouzlit provozují svou živnost chiromanti, šaman hypnotizuje svůj kmen a já poslouchal ty písňe a zíral na obaly desek s údivem, vzrušením a jistotou, že odemykám komnatu, která skrývá magický předmět.

Dny, které jsem strávil v tureckém sedu na podlaze bratrova pokoje, byly iniciací do mysterijního náboženství. Stal se ze mě učeň rokenrolu. V letech mého dospívání byl rock hudebním vyprávěním, které vyjadřovalo i utvářelo můj vnitřní život. Ať už byly pocity, s nimiž jsem se v té době snažil vypořádat, jakkoli nesrozumitelné, vždy existovalo album, které je dokonale vyjadřovalo. Pravdy rocku, častokrát podobné spíše mlčenlivé sfinze, nebyly jen klíčem k mému vnitřnímu životu, ale také k dalším tajuplným říším. Nakonec jsem sice skončil s pátráním po esoterických hádankách na obalech desek a v textech písni, nikdy jsem ale nepřestal věnovat pozornost všemu, v čem hrála roli okultní imaginace. Šlo o spiknutí, jež jsem sledoval od chvíle, kdy jsem poprvé otevřel bránu obalu desky *Diamond Dogs* Davida Bowieho a uviděl jeho groteskně erotický obraz mající podobu vlkodlaka, napůl vlka a napůl člověka. Uvědomil jsem si, že magie nemůže existovat bez svého nosiče, bez svého vyjadřovacího prostředku. A i kdyby mohla, okultní metafyzika mě stejně nezajímá. V ta rohatá božstva věřím, jen když je slyším promlouvat z vinylových

---

² Autor si v originále hraje s podobností slov *glamour*, *grammar* a *grimoire*. – Pozn. překl.

drážek, lesklého povrchu CD disku, nebo i jen v podobě reduko-
vané do formátu mp3. V těchto chvílích jsou skuteční, stejně jako
je skutečná i hudba. Nepotřebuji, aby byla magie ještě někde jin-
de. Existuje jako to nejmocnější kouzlo úchvatného rokenrolového
divadla.

II

V klíčových okamžicích vývoje tohoto „divadla“ uzavřeli rockoví
hudebníci a jejich publikum takřka bezděčný pakt o tom, že rozší-
ří své vědomí a překročí omezení tradiční americké hudby, stejně
jako její duchovní identitu. Právě okultismus se stal pro rockovou
hudbu spásou. Zmocnil se představitosti rockových hudebníků
i jejich fanoušků a nově definoval populární hudbu a kulturu.
Okultní imaginace navíc zachránila rokenrol z očiště sladkých
teenagerských tanečků a přiměla hudebníky, organizátory a pro-
ducenty pohlédnout za hranice konvenčního a všimnout si, že
by bylo možné pozvednout kolektivní duchovní vědomí do ast-
rálních plání. Okultismus obdařil rock nesmrtelnou duší, jež dál
rezonuje západní kulturou. Hudebníci a jejich posluchači se dál
vzájemně živí a hledají hlubší význam, jenž by umožňoval smys-
luplně uspokojit primární a pradávne potřeby, které rokenrol od-
nepaměti evokoval.

Rock je hlasem duchovní i hudební vzpoury. Během dlouhé a stá-
le pokračující historie této naprosto nepostradatelné hudební for-
my tyto dva aspekty neoddělitelně rostly. Co na tom rocku je, že
lépe než kterákoli jiná forma moderního umění slouží jako nástroj
této odvěké, často nevědomé touhy proniknout závojem oddělu-
jícím svět jevů od numinózní říše ducha? Proč se tolik rockových
hudebníků snažilo svá vystoupení koncipovat tak, aby vypada-
la jako šamanské nebo náboženské rituály, a vytvořili si fiktiv-
ní identity napodobující mágy, démony, bohy Pana či Dionýsa,

a dokonce i vystupovali jako lidé posedlí božstvy, démony nebo něčím ještě horším? Proč plnili obaly svých alb okultními obrazy, své kouzelné texty vytvářeli z matérie legend a mýtů, a dokonce i ve svém osobním životě provozovali mystické a magické experimenty? Proč se jejich představení odehrávala v kulisách připomínajících pradávne artefakty?

Duchovní přibuzenství rocku s okultismem z velké části vyplývá z povahy okultismu samotného. Okultismus je populární termín pro širokou oblast duchovních přesvědčení a aktivit týkajících se nadpřirozena a gnostických, magických a mystických idejí. Udává se v rámci neortodoxní, nonkonformní, někdy i heretické církve. Bohoslužba se odehrává v rozporu s tradičním a etablovaným náboženským pořádkem. Jednotlivci nebo skupiny tyto praktiky používají, aby převzali aktivnější roli na své duchovní cestě, a byli tak v intimnějším kontaktu s posvátnem. Duchové, věštění, amulety, kouzla i uctívání jiných božstev, to vše je prožíváno v přímé zkušenosti.

Toto cílevědomé směřování ke styku s posvátným na sebe v průběhu historie po celém světě bralo rozličné podoby: v židovské mystice středověké Evropy, mezi americkými letničními křesťany i v amerických verzích buddhismu a jógy. Mnozí křesťané se domnívají, že je to dílo ďáblovo, a to i tehdy, kdy se okultismus odehrává v rámci křesťanství. Renesanční mágové a alchymisté jako Giordano Bruno bývali pokládáni za kacíře. Později zase luteráni i další americké křesťanské církve pohlíželi na členy letniční církve, jejichž obřady zahrnovaly i braní hadů do rukou nebo provozovali mluvení jazyky, v nejlepším případě jako na lháře, v nejhorším jako na uctíváče ďábla. V mnoha případech právě křesťanství udržovalo při životě víru v pohanské tradice jednak svými zákony proti magii, jednak i aktivnějším způsobem – častokrát falešnými obviněními v neblaze proslulých čarodějnických procesech. Využívání strachu z okultismu k politickým účelům jen prohlubovalo pověrvost a posilovalo náboženská přesvědčení, která chtěly náboženské

autority vykořenit, nebo to alespoň tvrdily. Křesťanství usilovalo o to zcela zapečetit komnatu, v níž sídlí pohanství, třebaže samo sebe definovalo prostřednictvím přizpůsobení pohanských mýtů o slunovratu a vzkříšeném bohu. Nepřestávala se však objevovat potřeba extatických zkušeností, která se coby pozůstatek pohanství stala už z definice neortodoxní. Původní smysl takového konání, kdysi organizovaného v rámci společenství vykonávajících rituály na pomezí divadla a hypnózy, se z větší části ztratil.

Dokud se neobjevil rokenrol.

Tento fenomén je sice moderní, duše rocku však byla ukuta ohni pradávných mysterijních kultů, které spojovaly mýtus a iniciaci v mocnou směs tance, opojení a další formy extatického hýření. Bez ohledu na to, jak taková bohoslužba vypadá, zůstává základní lidskou potřebou nechat se okouzlit divadlem: je to potřeba společenství, mýtu, obřadu a přímého spojení s posvátným.

Nejlepší je představit si okultní kořeny rokenrolu jako soutok několika řek. Původ raného rokenrolu lze vysledovat přímo k blues, gospelu a folku. Na celkový vývoj rocku měl rovněž vliv jazz, experimentální a raná elektronická hudba, a dokonce i klasická hudba. V každém z těchto vlivů je rovněž přítomen okultismus a často mívá i obdobné rysy: umělci hledají způsoby, jak se bouřit proti konvencím. Okultismus jim pak slouží jako inspirace i jako nástroj přenosu jejich idejí. Třebaže je rock bytostně moderním jevem, nevyskytuje se v rámci lidské zkušenosti ve vakuu. Rock je aspektem archaického impulsu dostat zvuk z jakéhokoli nástroje, který je k dispozici, a vyjádřit, co znamená být člověkem. Po celá staletí byla hudba neoddělitelná od náboženských aktivit. Rokenrol má své kořeny v blues a folku, tedy žánrech hluboce proniknutých křesťanskými tradicemi a hodnotami, jež však vyrůstají z půdy, na níž byli uctíváni jiní bohové. Jak se populární hudba rozvíjela, musela zápolit s tímto napětím mezi puritanismem a stínem odlišných, nekřesťanských tradic, jež byly rovněž součástí americké hudby.

Náboženské tradice se vždy nějakým způsobem snažily vypořádat s vlastními pohanskými kořeny, obvykle prostřednictvím zakazů a demonizace starých bohů. Duchovní, rodiče i davy, které pálily nahrávky, ti všichni měli za to, že by rokenrol mohl ohrozit společnost a uvrhnout ji do chaosu a sexuálně nevázaného chování. Způsob, jakým rock reagoval, byl jeho pravou spásou: hudebníci se vydali ještě dál a svými mocnými tóny začali zaklínat duchy. V dobách, kdy rock vynalézal svůj elektrický zvuk a nacházel si publikum mezi dospívajícími s rozbouřenými hormony, si jako výrazový prostředek pro svá poselství zvolil sex. Vzněsl tak svůj první požadavek na autonomii: kroucení boky před zraky náboženské hierarchie. Jak vysvětluje rockový kritik Dan Graham: „Rock postavil tradiční náboženské hodnoty na hlavu. Dělat rokenrol znamenalo věnovat se sexu... HNEDEŤ.“ Etablované církve sex často chápaly jako známku bezbožnosti a působení zlých duchů, takže když rockoví hudebníci zapojovali své zesilovače, cítili příjemné vzrušení vzpoury. Volali po mocnější spáse, než bylo křesťanské vykoupení: „Zvon pět, šest a pak sedm odbije, do sedmého nebe nás to dovede.“

Erotické napětí dalo rocku nálepku ďáblové hudby, jejíž nejvlastnější duše se zrodila v ohni prvotního hříchu, v lidském poznání sexu. První slova rocku se také týkala sexu, protože vycházela z jednoznačných bluesových textů a hluboké tělesnosti jeho rytmu, vyrůstajících z pradávné půdy. Američtí otroci rozvinuli vlastní podobu křesťanství, která užívala písně jako tu nejvlastnější bohoslužbu. I při vtělování africké kmenové hudby a pohybu však postupovali obezřetně. Otroci tančili v kruhu, vykřikovali a třásli se, zmítání náboženskou extází, jejich nohy však musely zůstat na podlaze, jinak by byli obviněni z toho, že dělají z bohoslužby světskou kratochvíli, tanec. Hudba, která neoslavuje Boha, je světská. Vybízí k tanci, tedy k formě zábavy, která patří k těm nejvíce nabitým sexem. A kde je sex, tam poblíž číhá i ďábel.

Strach je nicméně zvláštní věc. Mnohdy vzrušuje a posiluje zvěsti a příběhy, díky kterým vznikl. Bojíme se rádi a nadpřirozeno a okultismus odněpaměti nabízejí svůdnou porci příjemného vzrušení, zvláště v souvislosti s lidmi, kteří vzdorují konvencím nebo se stavějí mimo hlavní proud. Lidé odjakživa věřili tomu, že hudba v sobě má jakési kouzlo, jež může elektrizovat posluchače stejně jako samotné hráče. Historiky o okultismu, a zvláště ty pojednávající o ďáblu, zároveň přitahují i odpuzují. Venkované věřovali, že Paganini, proslulý houslista počátku 19. století, byl posedlý ďáblem, a to kvůli jeho mistrovské a extatické hře na ďáblův nejoblíbenější hudební nástroj. Jeden posluchač během jeho vídeňského koncertu tvrdil, že vedle Paganiniho spatřil stát ďábla a vést mu prsty po strunách. Zvěsti o tom, že houslista zaprodal svou duši, však zbožné Italy neodradily od poslechu jeho hudby. Hudebník, jenž toužil být obdivován díky vlastnímu talentu, se s tím sice těžko vyrovnával, zvýšila se mu však díky tomu vlastní reputace i velikost publika na koncertech.

Vášnivý boj křesťanských vůdců proti rockové hudbě obsahoval i silný rasistický podtext. První projevy rocku vycházely přímo z blues, gospelu, a dokonce i z černošských spirituálů. To vše bylo pokládáno za očividné projevy barbarství a bezbožnosti černých Američanů, z nichž mnozí, jak se věřilo, měli nemravné úmysly s bílými americkými děvčaty.

Rockoví hudebníci sice používali sex jako prostředek duchovní transgrese, ale nemluvili o něm explicitně. Až se v šedesátých letech setkaly příslušné planety,³ jejichž konstelaci současně provázelo sexuální osvobození, protiválečné protesty a další společenská hnutí. Hudebníci, stejně jako jejich fanoušci, v této atmosféře napájeli svou hudbu i mysl LSD, a otevírali tak „třetí oko“ kultury, do níž zaváděli alternativní náboženské i okultní praktiky. Byla to exploze, která

---

3 Autor má zřejmě na mysli konjunkci Urana s Plutem, k níž došlo v polovině šedesátých let. – Pozn. překl.

zaznívala celým světem v písních obsahujících spirituální prvky, jako byla třeba ‚Tomorrow Never Knows‘ od Beatles, jeden z prvních velkých mystických počínů v populární hudbě. V sedmdesátých letech se slovo „okultismus“ začalo spojovat se vzkvétajícím hnutím new age, které se z rozličných náboženských přesvědčení a praktik snažilo vytvořit všeobsažný duchovní nástroj pro masy. „Vezmi si, co potřebuješ, a zbytek nech být,“ zněl vzkaz připevněný na vnitřku dveří Pandořiny skříňky, v níž byste mohli najít mantry, drahokamy, tarotové karty, trochu magie na způsob kabaly nebo Wiccy, kvantovou fyziku, dávné návštěvy mimozemšťanů, to všechno zahalené v plášti kosmického mysticismu. Z výrazů new age a okultismus se většinou v rámci populární kultury stala synonyma, jen slovo „okultismus“ se občas vynechávalo, protože bývalo spojováno s temnějšími duchovními oblastmi, se satanismem, podivnými sexuálními rituály a černou magií. Výraz „new age“ vyvolával spíše představy andělských posílů a klávesového trylkování George Winstona.

Základní rockové žánry od heavy metalu k progresivnímu rocku, od glamrocku po gothic rock se ve své tvorbě nechávaly inspirovat okultismem. Magie a mysticismus poskytovaly rocku pevný základ, když se nakonec odhodlal k tomu největšímu skoku důvěry a vrhl se do propasti. Mohlo se stát něco jiného a rock mohl být jen spojením amerického blues a folku bez vlastní identity. Místo toho se však nejvýznamnější osobnosti populární hudby vědomě podílely na této duchovní vzpouře, a tím obdařily mytickou duši rocku moudrostí. Beatles, Led Zeppelin, David Bowie, King Crimson, Black Sabbath, Yes a také Rolling Stones a mnozí další rock nejen proměnili svými hudebními inovacemi, ale také jej spasili před tím, aby se stal jen řadou singlů vyprodukovaných pro potřeby rozhlasového vysílání, které by donekonečna obehrávaly stále se opakující akordy.

Kapely se rozezněly pradávnou ozvěnou, která je bytostnou součástí lidské kultury a vyjadřování. Uposlechly příkázání překra-

čovat konvence a ze všech sil se snažit naladit na hudbu sfér. Celá popkultura explodovala. Dokonce i producenti a diskžokejové museli znovu promyslet, co se dá prodat, a brzy našli publikum, ochotné do hudebního průmyslu sypat peníze. A třebaže samotní hudebníci trvali na tom, že šlo jen o obchodní hru, přece pomáhali vytvořit popkulturní mytologii.

Abychom vylíčili, jakým způsobem je okultní imaginace životní silou rockové kultury, budeme vám vyprávět řadu příběhů. Skutečná konverze se neodehraje přes noc. Neexistuje jediné album či jediná kapela, která by mohla posloužit k navigaci jako hvězda Polárka. Silné duchovní spojení se starými božstvy cítili mnozí hudebníci, nebyli však nutně představiteli okultního proudu, který zde sledujeme. O Jimu Morrisonovi média i fanoušci mluvili jako o „elektrickém šamanovi“. Jeho podiová vystoupení byla hypnotická a někdy se zdálo, jako by se v něm usídlil duch domorodého amerického šamana. V sedmdesátých letech se této úlohy zhostila Patty Smith, o níž její dobrý přítel William Burroughs řekl, že „je šamanka... je v kontaktu s jinými dimenzemi skutečnosti“. Existují mnohé další příklady, a třebaže pomáhají naši věc umístit do širších souvislostí, jsou to jen světélka, blýskavé předměty vedoucí do Alenčiny králičí nory. Na fotografii, kterou pořídil Stingův tehdejší spoluhráč Andy Summers, leží hudebník s rukou přes čelo, hledí do nedohledna a v druhé ruce drží nejmenovanou knihu Aleistera Crowleyho. Černobílá fotografie je působivým pohledem do Stingových soukromých zájmů. Byla publikována ve sbírce s názvem *Throb* roku z 1983, tedy v době, kdy kapela Police přestála bouří kolem alba *Ghost in the Machine*, které vítězilo v hitparádách, a vydávala desku *Synchronicity*. To, že trval na nahrání alba *Sacred Songs* inspirovaného Aleisterem Crowleyem, zvláště jeho knihou *Magick Without Tears* (Magie beze slz), málem stálo popového miláčka Daryla Halla jeho smlouvu s nahrávací společností i osobní přátelství s Johnem Oatesem. Progresivně rocková kapela Tool používá obřadní magii, posvát-